Welkom bij de online lunchsessie

ICT Benchmark Gemeenten

Start 12:00 uur

Agenda

1. OVER DE ICT BENCHMARK
2. ICT-KOSTENONTWIKKELINGEN
3. UITKOMSTEN ICT BENCHMARK 2026

Doelstellingen ICT Benchmark Gemeenten

Inzicht

Vergelijken

Analyseren

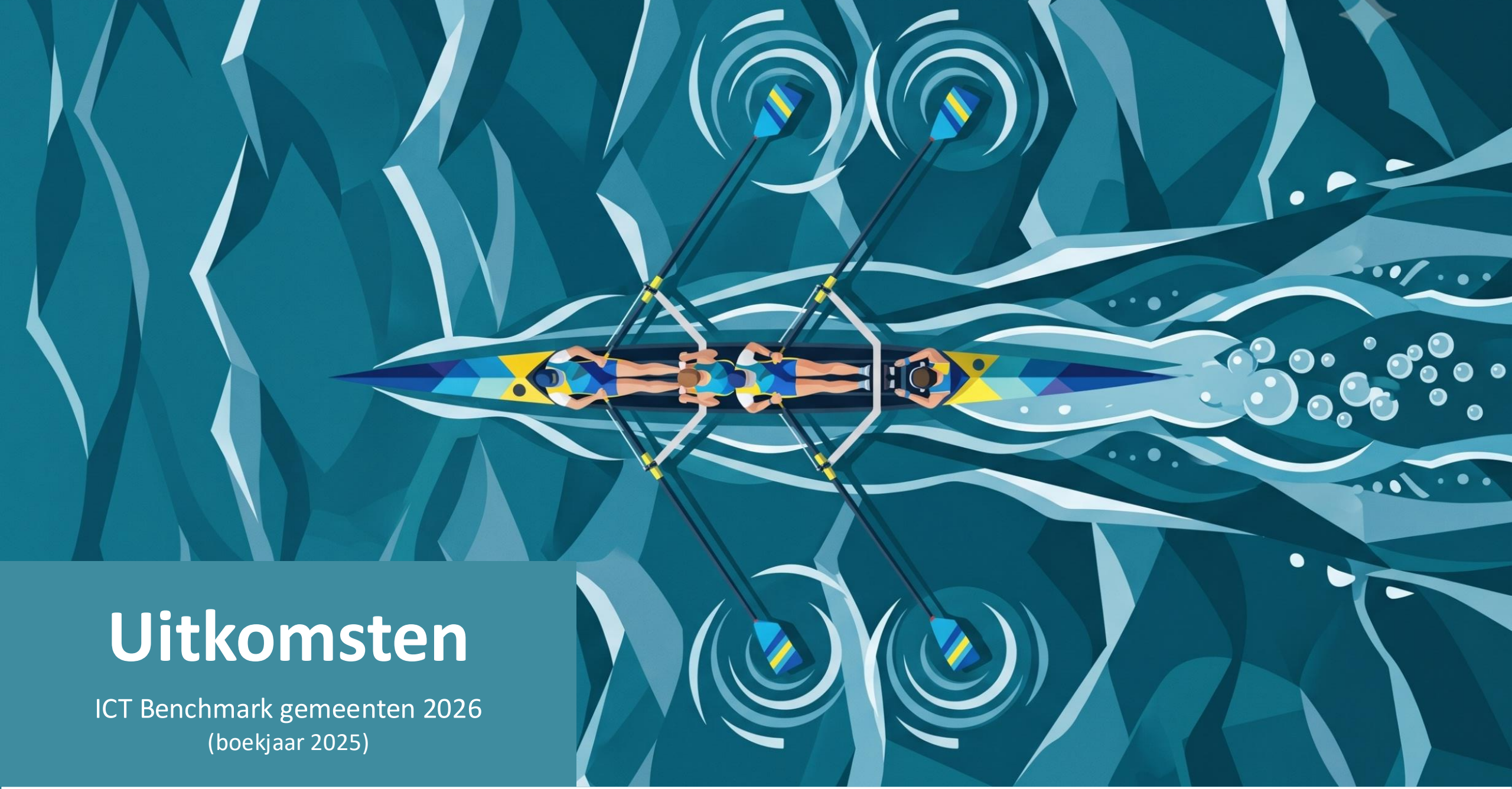

Verbeteren

TCO-model

- Het benchmarkmodel is gebaseerd op het begrip: Total Cost of Ownership (TCO).
- Alle kosten die samenhangen met het in eigendom hebben, beheren en gebruiken van ICT.
- Jaarlijkse kapitaallasten & exploitatiekosten: totaal ICT-kostenniveau.
- Aanvullende vragen t.b.v. ‘Kwaliteit ICT’.

Uitkomsten

ICT Benchmark gemeenten 2026
(boekjaar 2025)

M&I/Partners/

Benchmarkeditie van 2026 (boekjaar 2025)

36
Gemeenten

2,1
Miljoen inwoners

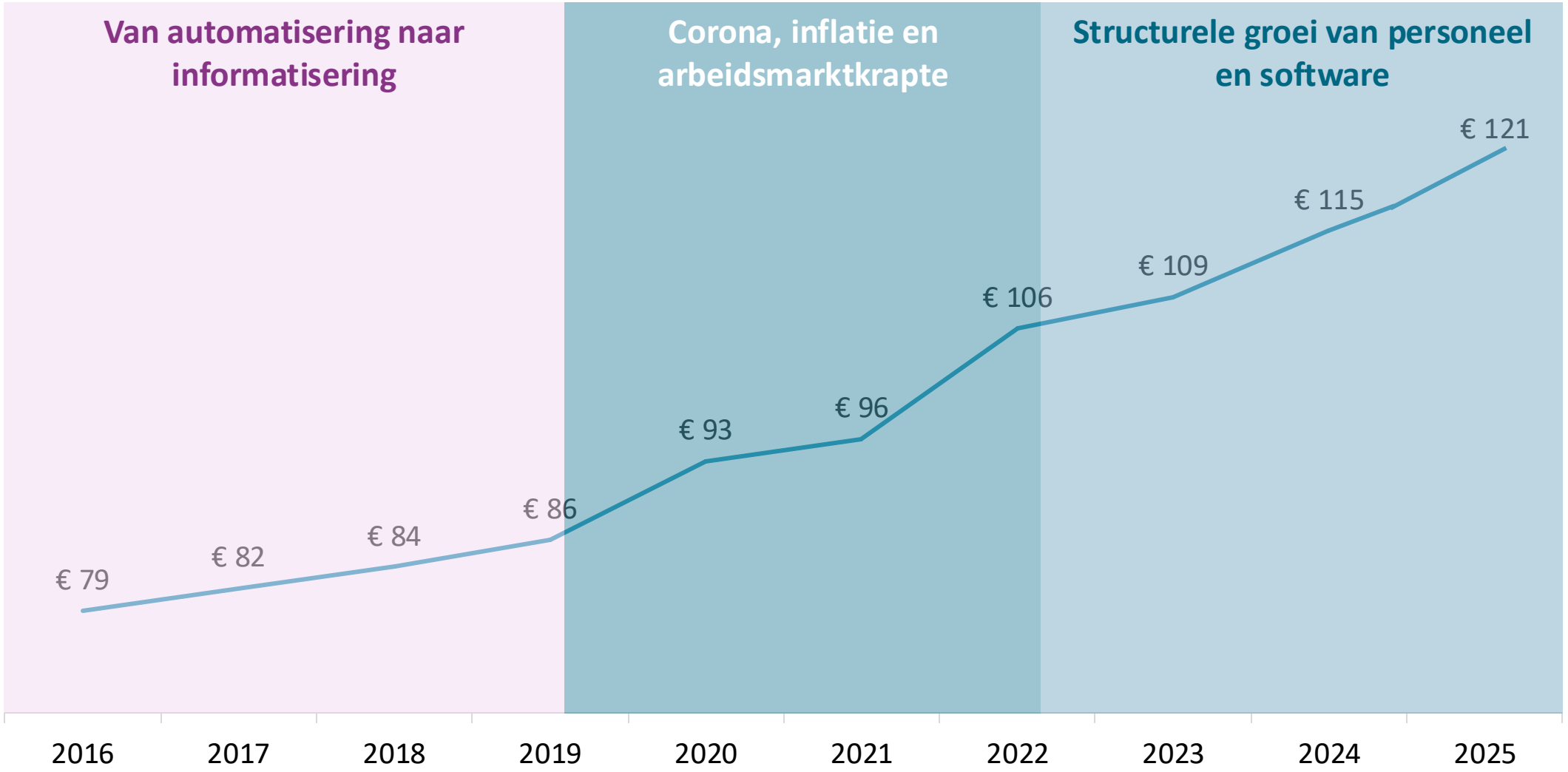
9
Samenwerkingsverbanden, waar 26 van de 36 gemeenten deel van uitmaken.

ICT-kostenontwikkeling

De ontwikkeling van ICT-kosten per inwoner

Stijgers en dalers – ontwikkeling over 10 jaar

Personeel

+€29

per inwoner

Groei door uitbreiding van capaciteit, regiefuncties en hogere loonkosten

Software

+€25

per inwoner

Stijging door verSaaSing, uitbreiding functionaliteit en indexaties

Infrastructuur

-€5

per inwoner

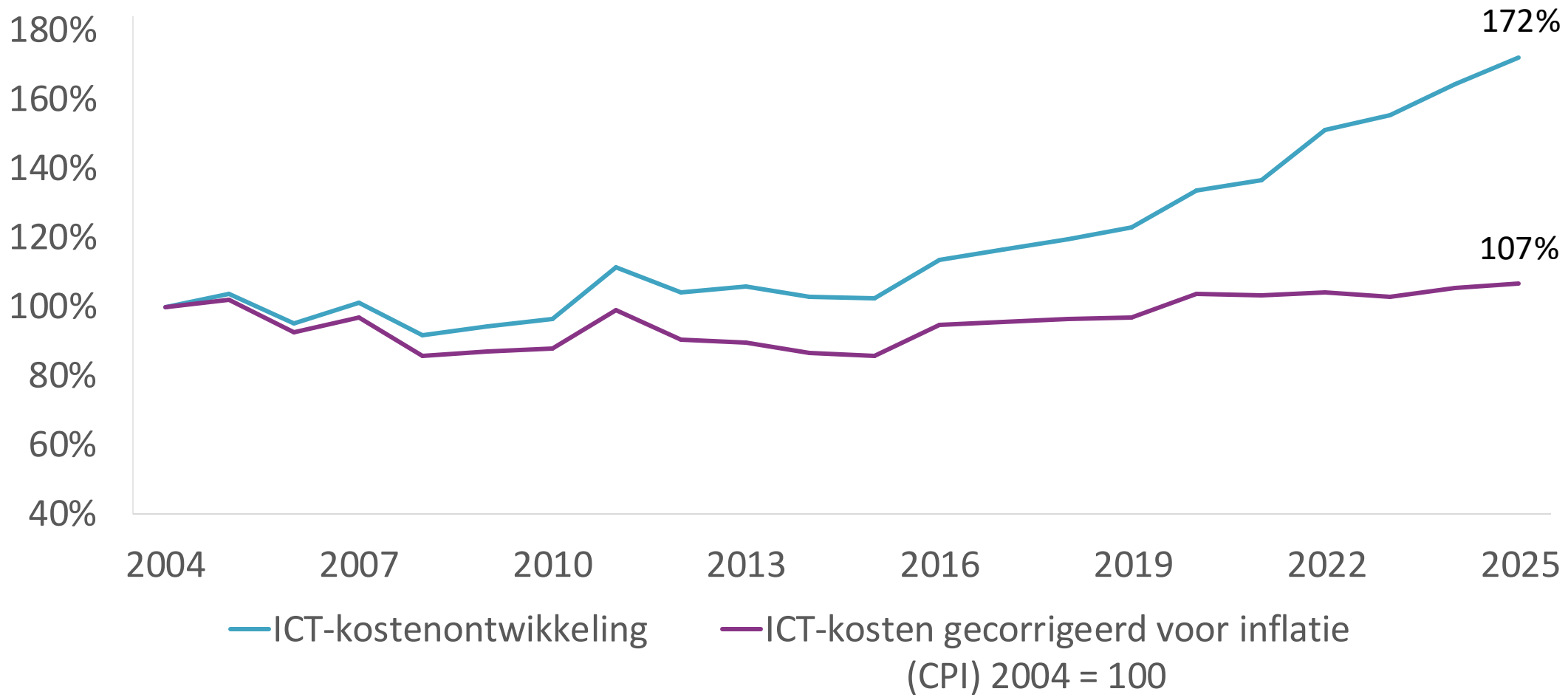
- Verschuiving van beheer en hosting naar SaaS-diensten
- Meer rekenkracht, opslag en functionaliteit voor dezelfde euro

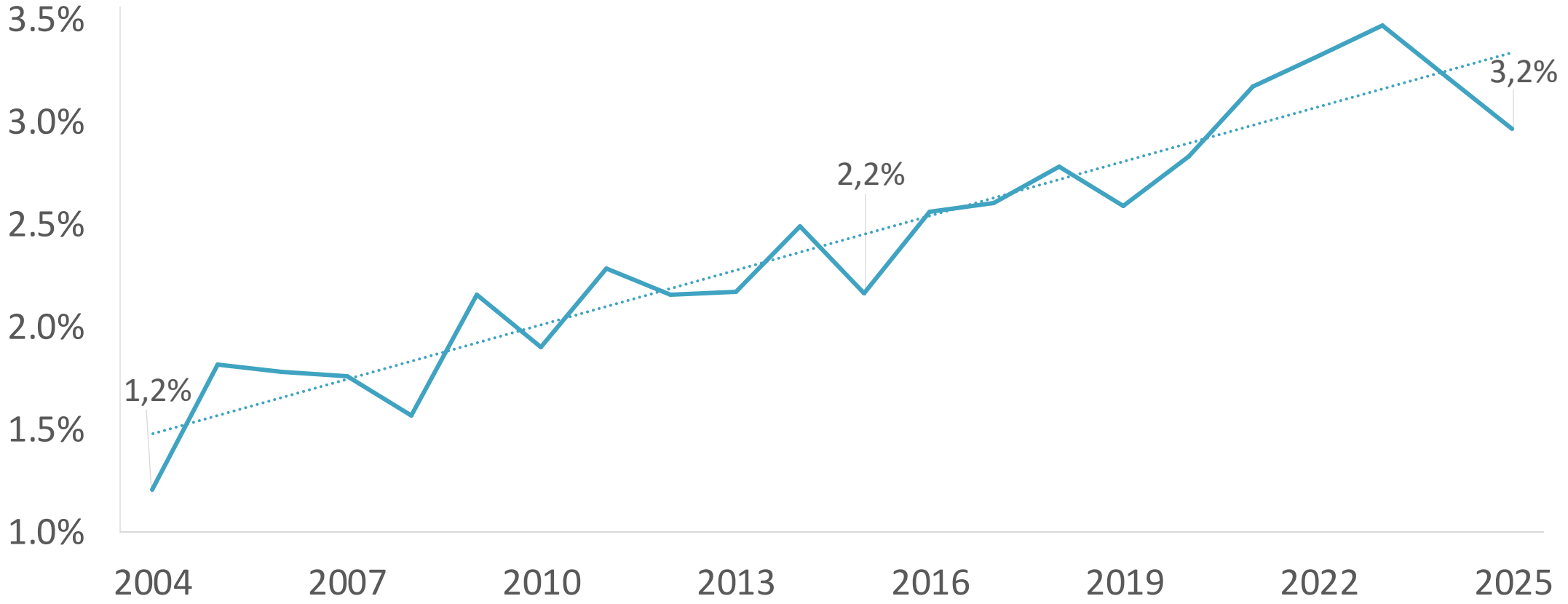

De stijging van ICT-kosten per inwoner komt vrijwel volledig door personeel en software. Infrastructuurkosten nemen per saldo af.

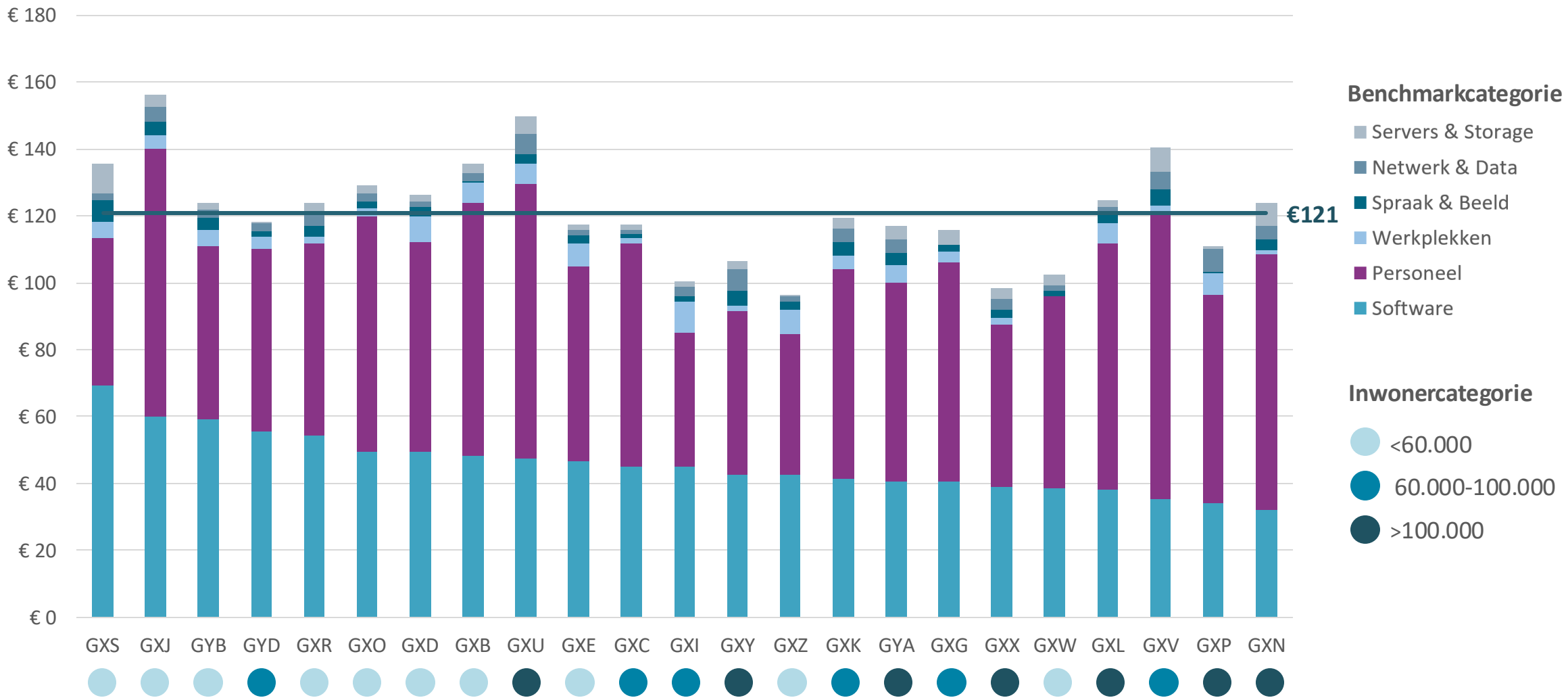
ICT-kosten gecorrigeerd voor inflatie

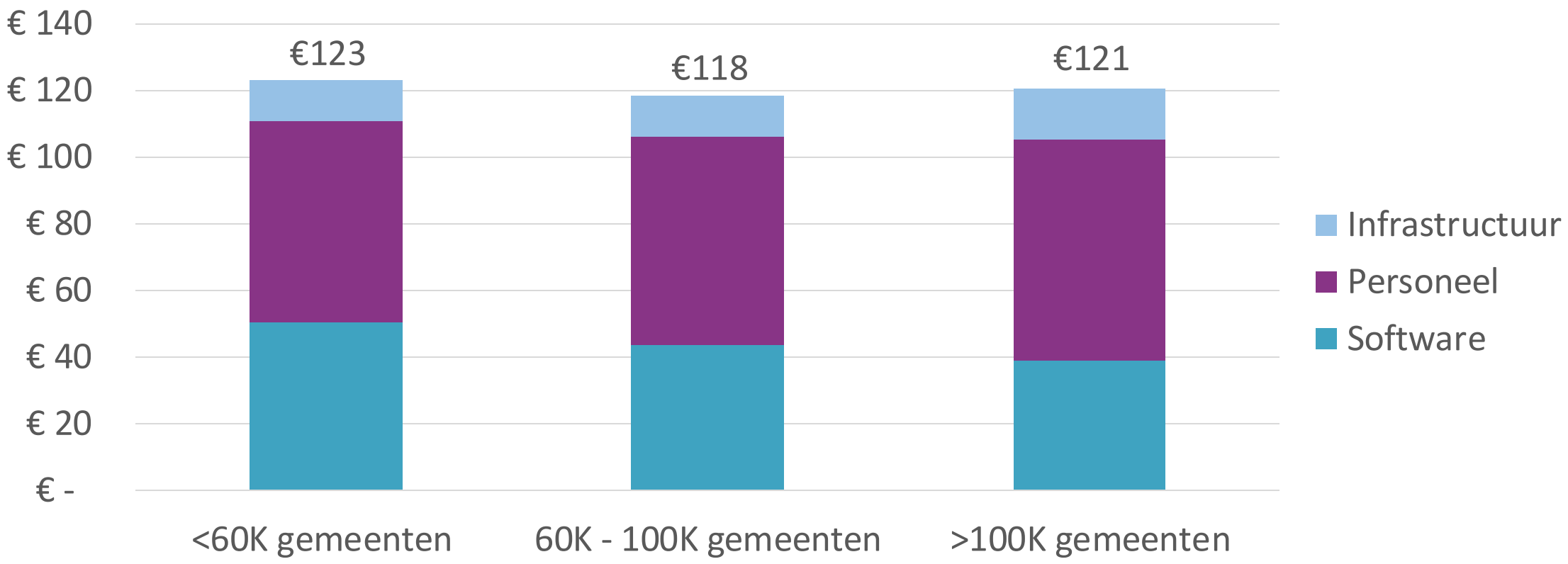
Percentage ICT-kosten ten opzichte van de gemeentelijke begroting

ICT-kosten per inwoner per gemeente

ICT-kosten per inwonercategorie

Personeel, software, infrastructuur en projecten

Software

€ 38

Per inwoner in 2024

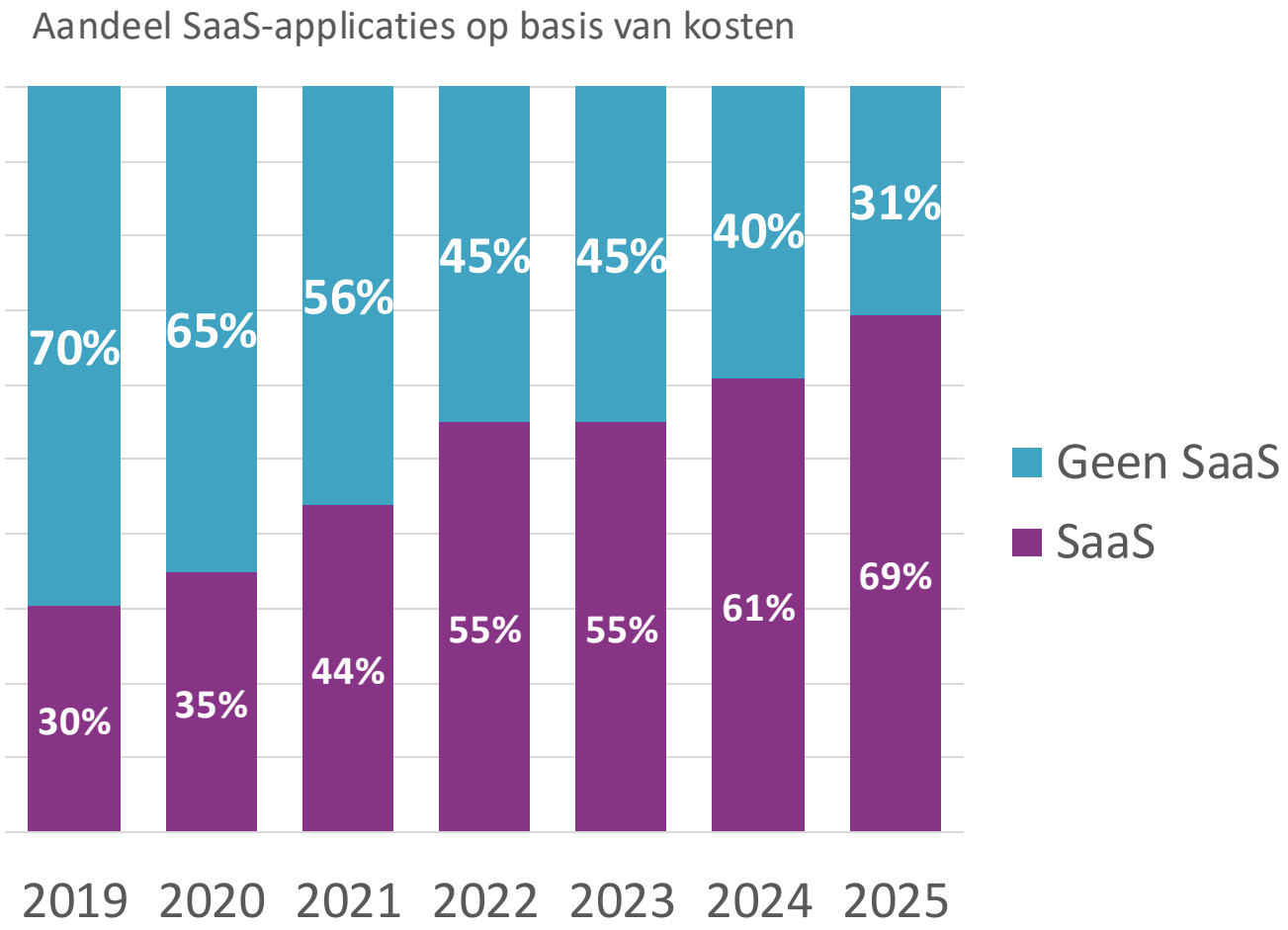
+€5,0
(+13%)

€ 43

Per inwoner in 2025

- Stijgende kosten voor kantoorautomatisering
- Toename in kosten voor bedrijfsvoeringsapplicaties
- Kosten voor primair processoftware zijn verder gestegen
- SaaS-aandeel is verder toegenomen
- Softwarekosten stijgen relatief het sterkst bij kleine gemeenten

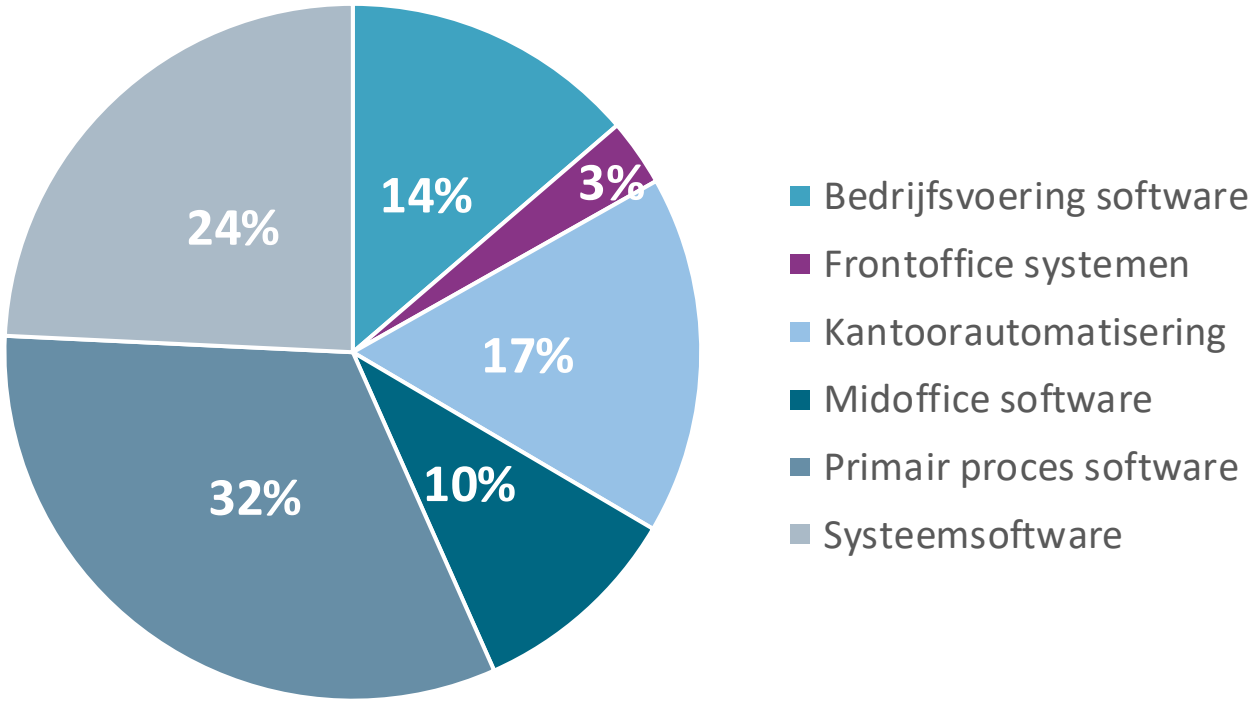
Software

- Stijgende kosten voor kantoorautomatisering
- Toename in kosten voor bedrijfsvoeringsapplicaties
- Kosten voor primair processoftware zijn verder gestegen
- SaaS-aandeel is verder toegenomen
- Softwarekosten stijgen relatief het sterkst bij kleine gemeenten

Software

Aandeel niet-SaaS-applicaties op basis van kosten naar softwarecategorie

- Stijgende kosten voor kantoorautomatisering
- Toename in kosten voor bedrijfsvoeringsapplicaties
- Kosten voor primair processoftware zijn verder gestegen
- SaaS-aandeel is verder toegenomen
- Softwarekosten stijgen relatief het sterkst bij kleine gemeenten

Software

Gemeente-grootte	ICT-kosten per inwoner 2021 | 2025	Relatieve stijging ICT-kosten per inwoner	SaaS aandeel 2021 | 2025	Toename SaaS (procentpunt)
Klein	€ 33 | € 50	+ 52%	50% | 81%	+ 31 pp
Middel	€ 36 | € 44	+ 22%	44% | 77%	+ 33 pp
Groot	€ 33 | € 39	+ 18%	47% | 60%	+ 13 pp
Benchmark	€ 33 | € 43	+ 30%	44% | 69%	+ 25 pp

- Stijgende kosten voor kantoorautomatisering
- Toename in kosten voor bedrijfsvoeringsapplicaties
- Kosten voor primair processoftware zijn verder gestegen
- SaaS-aandeel is verder toegenomen
- Softwarekosten stijgen relatief het sterkst bij kleine gemeenten

Personeel

€ 58

Per inwoner in 2024

+€6,0
(+10%)

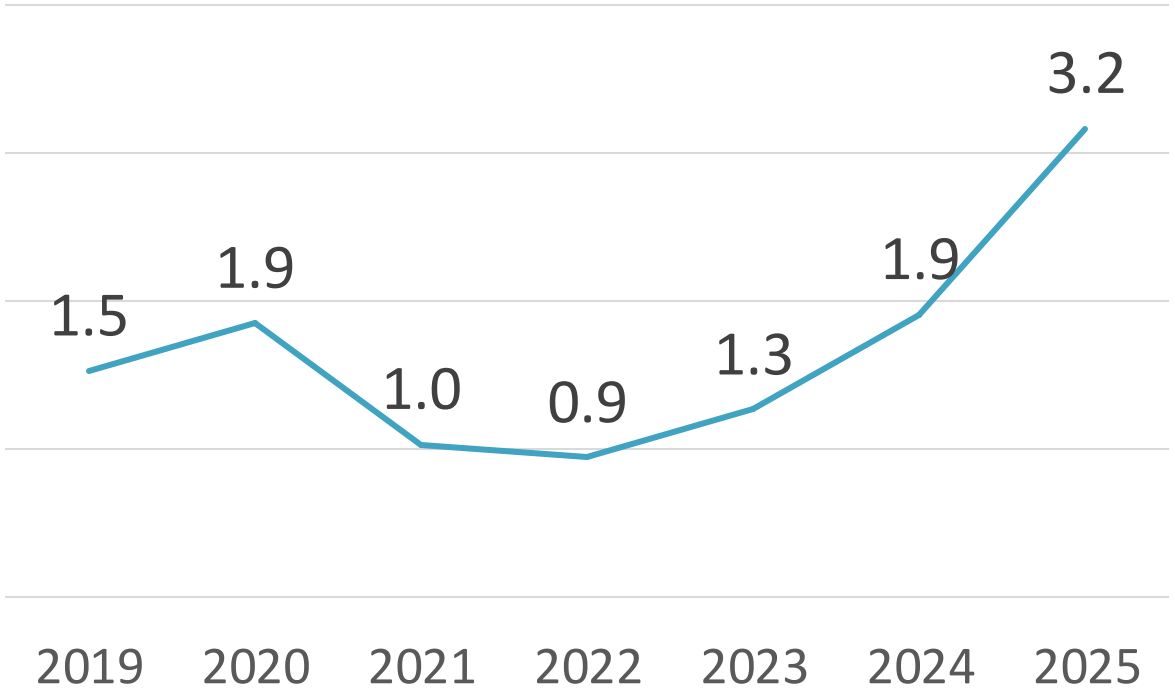
€ 64

Per inwoner in 2025

- Groei totale ICT-capaciteit
- Stijging gemiddelde kosten per fte
- Verschuiving van automatisering naar regie
- Groei in functioneel applicatiebeheer
- Doorontwikkeling van informatiemanagement

Personeel

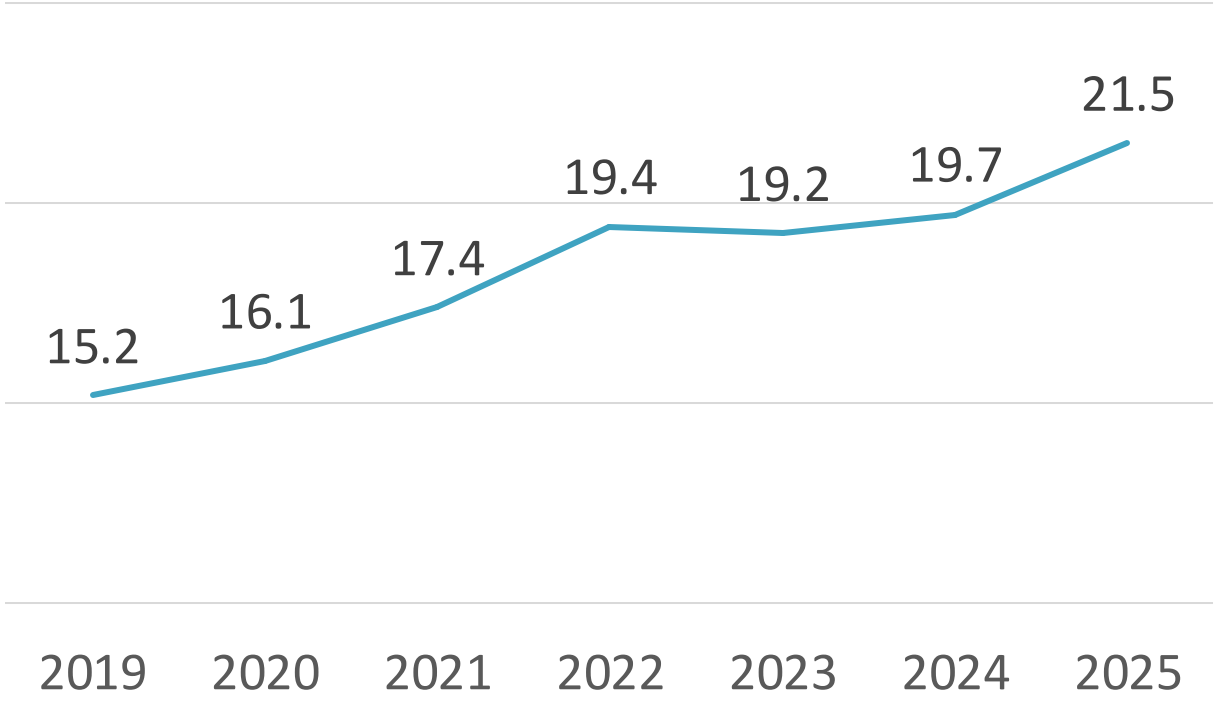
Fte's per 100.000 inwoners | Regiefuncties

- Groei totale ICT-capaciteit
- Stijging gemiddelde kosten per fte
- Verschuiving van automatisering naar regie
- Groei in functioneel applicatiebeheer
- Doorontwikkeling van informatiemanagement

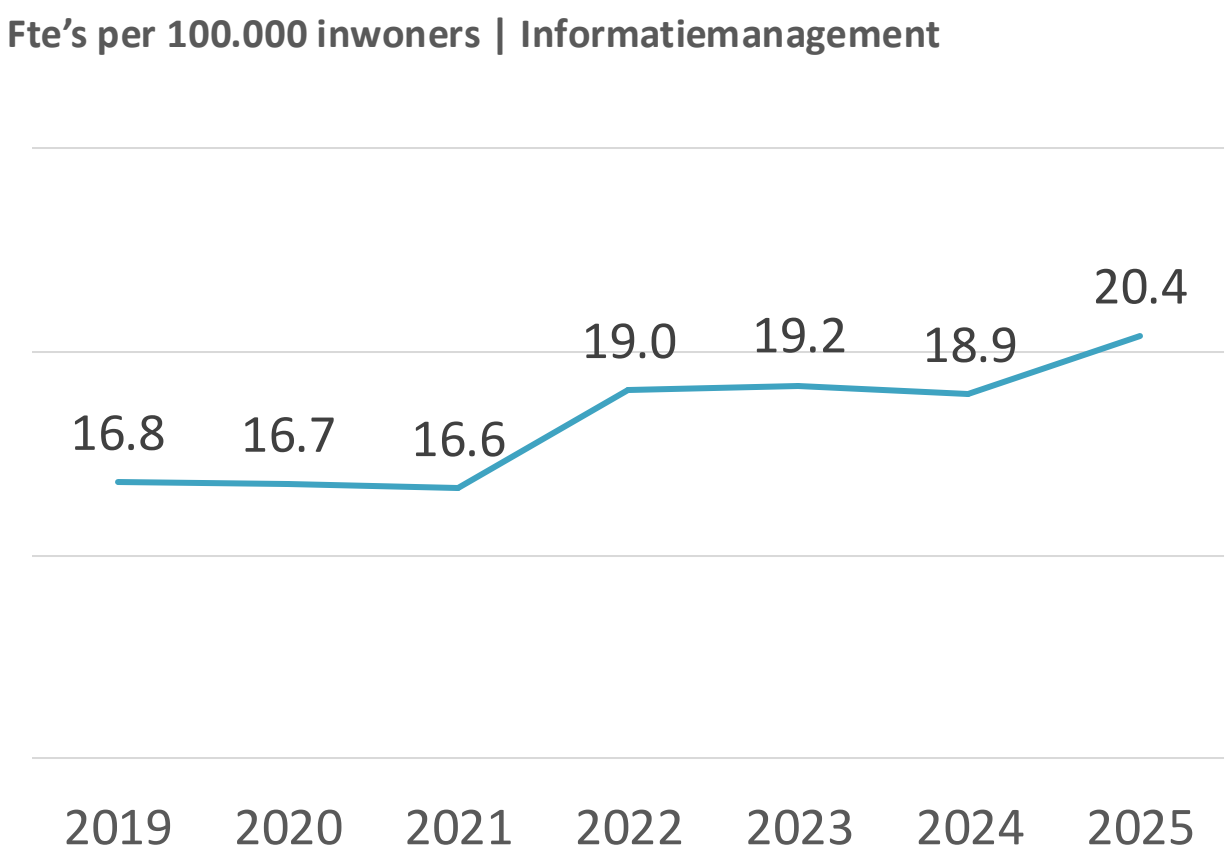
Personeel

Fte's per 100.000 inwoners | Functioneel applicatiebeheer

- Groei totale ICT-capaciteit
- Stijging gemiddelde kosten per fte
- Verschuiving van automatisering naar regie
- Groei in functioneel applicatiebeheer
- Doorontwikkeling van informatiemanagement

Personeel

- Groei totale ICT-capaciteit
- Stijging gemiddelde kosten per fte
- Verschuiving van automatisering naar regie
- Groei in functioneel applicatiebeheer
- Doorontwikkeling van informatiemanagement

De ontwikkeling van ICT-kosten per inwoner

Stijging over 10 jaar

Functiegroep	Kosten	Omvang
FAB	+20%	+34%
Informatiseringsfuncties	+174%	+73%
Automatiseringsfuncties	+78%	+38%
ICT-management	+291%	+13%
Tijdelijke inhuur projecten	+131%	N.v.t.
Totaal	**+79%**	**+47%**

- Vaste formatie wint terrein
- Nadruk komt meer op informatisering te liggen
- Functioneel applicatiebeheer (FAB) omvang neemt toe
- Automatiseringsfuncties groeien gematigd

De ontwikkeling van ICT-kosten per inwoner

Stijging over 10 jaar

Functiegroep	Kosten	Omvang
FAB	+20%	+34%
Informatiseringsfuncties	+174%	+73%
Automatiseringsfuncties	+78%	+38%
ICT-management	+291%	+13%
Tijdelijke inhuur projecten	+131%	N.v.t.
Totaal	**+79%**	**+47%**

- ICT-management verdubbelt in kosten per FTE omvang neemt nauwelijks toe
- Tijdelijke inhuur blijft structureel aanwezig
- Gemeenten zitten midden in de transitie
- Aandeel ICT-personeel groeit van 5,8% naar 8,7% van totale personeel.

Infrastructuur

€ 18

Per inwoner in 2024

-€4,0
(-22%)

€ 14

Per inwoner in 2025

- Spraak & beeld en netwerk & data relatief gelijk gebleven
- Minder geld naar de hardware voor de werkplek
- Fors lagere kosten voor servers & storage

Infrastructuur | Werkplekken

€ 5,2

Per inwoner in 2024

-€1,1
(-21%)

€ 4,1

Per inwoner in 2025

Minder geld naar hardware voor de werkplek

- Wegebben van de corona-vervangingsgolf
- De overgang naar kwalitatief betere hardware

Infrastructuur | Servers & storage

€ 7,0

Per inwoner in 2024

-€4,0
(-57%)

€ 3,0

Per inwoner in 2025

Servers & storage: structurele trendbreuk of incidentele dip?

- Scenario 1: De eerste materiële effecten van de cloudtransitie
- Scenario 2: Een tijdelijk investeringsdal (afwachtende houding)

Projecten

UITKOMSTEN ICT BENCHMARK GEMEENTEN 2026

ICT-projecten

Infrastructuur

0,8 fte per 100.000 inwoners

Fysiek domein

0,6 fte per 100.000 inwoners

Sociaal domein

0,4 fte per 100.000 inwoners

Wet- en regelgeving

0,7 fte per 100.000 inwoners

Bedrijfsvoering

0,8 fte per 100.000 inwoners

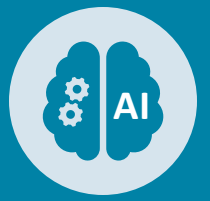
Kantoorautomatisering

0,4 fte per 100.000 inwoners

Datagedreven werken

0,5 fte per 100.000 inwoners

Artificiële intelligentie

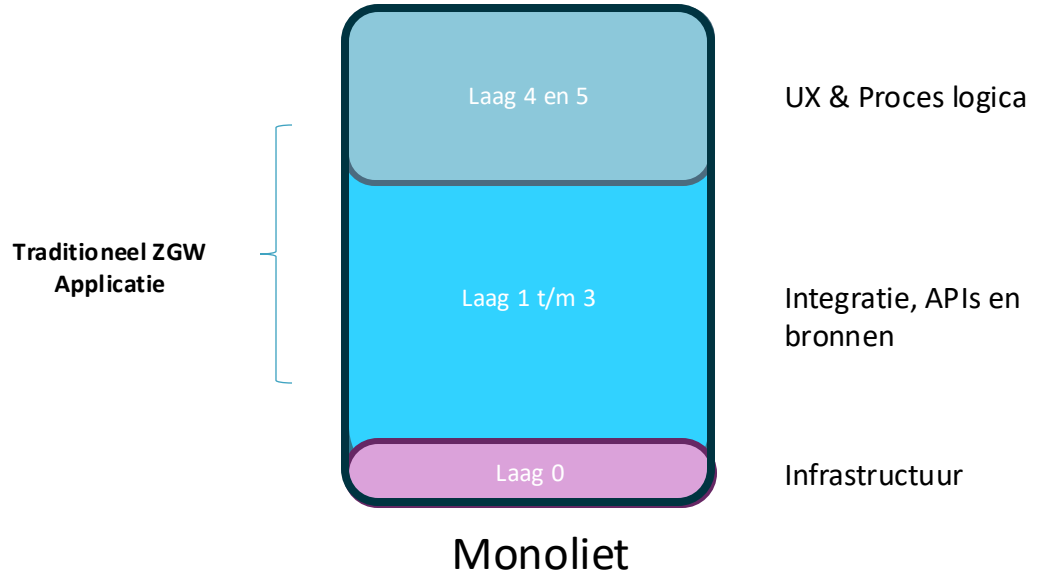
0,1 fte per 100.000 inwoners

Common Ground

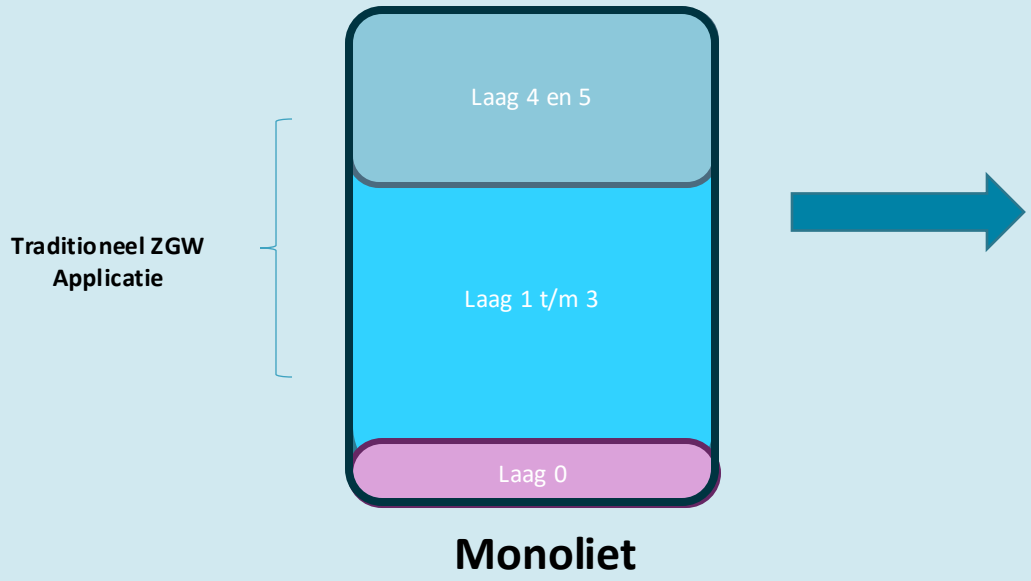
Common Ground

De belofte van Common Ground is dat de informatievoorziening van gemeenten bij het gebruik van Common Ground software **structureel vereenvoudigt** doordat generieke functionaliteit centraal en **herbruikbaar** is ingericht. Ook vergroot de vrijheid die gemeenten hebben om hun **dienstverlening te optimaliseren** en aan te passen aan nieuwe opgaven.

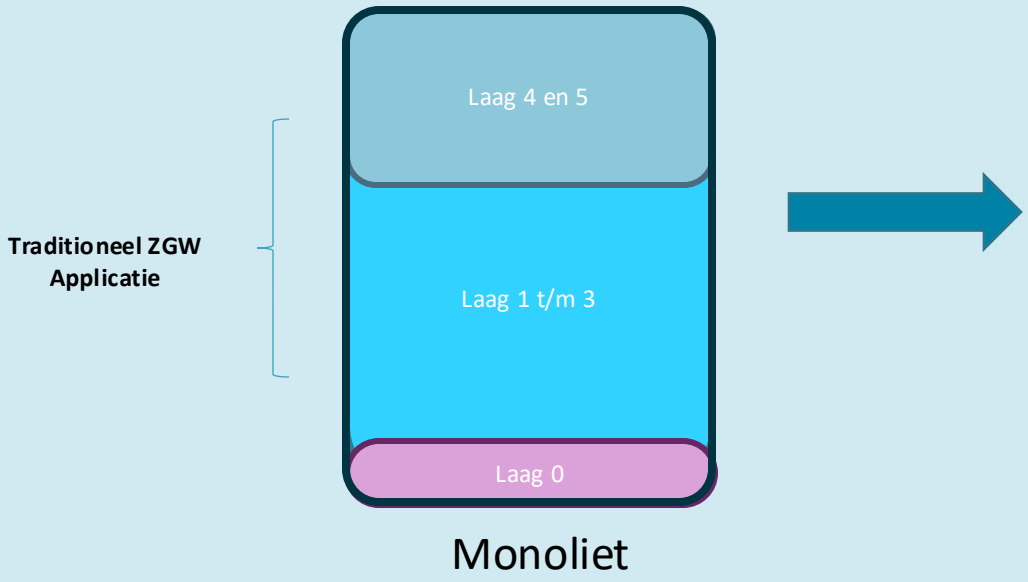
UITKOMSTEN ICT BENCHMARK GEMEENTEN 2026

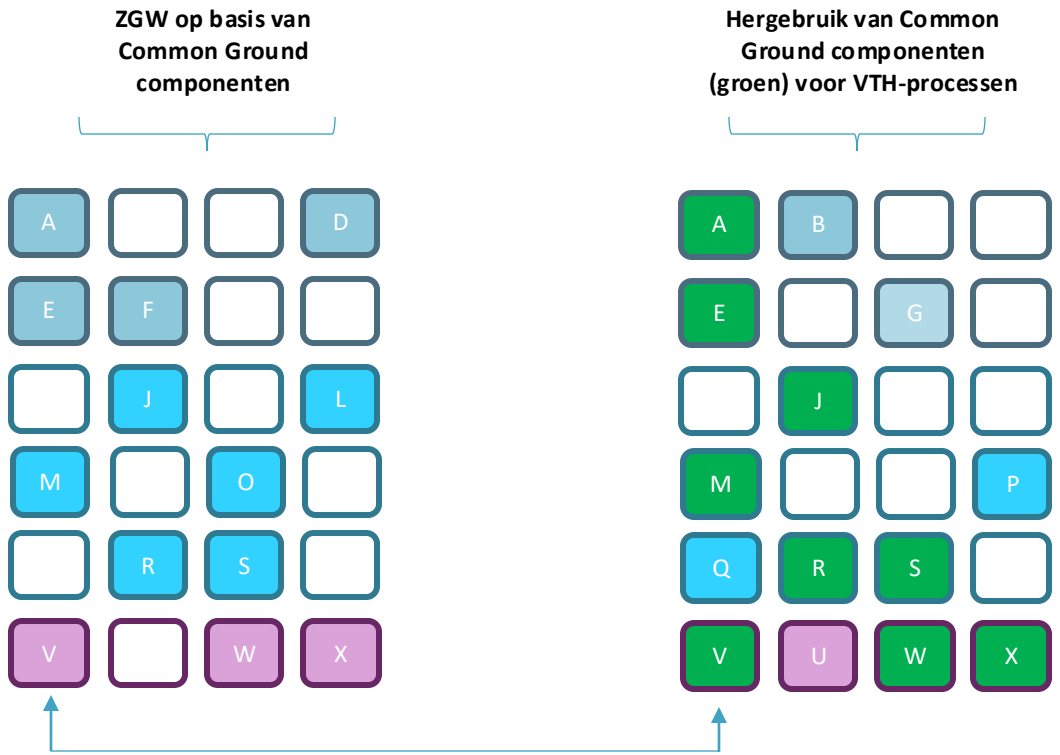
Common Ground

UITKOMSTEN ICT BENCHMARK GEMEENTEN 2026

Common Ground

Modulaire architectuur

Componenten die gemeente gebruiken kunnen hergebruikt worden voor andere processen

UITKOMSTEN ICT BENCHMARK GEMEENTEN 2026

Common Ground:

hoe wordt het georganiseerd?

Huidig

+/- 400 applicaties
Per gemeente

+/- 500 leveranciers
Waar gemeenten inkopen

Licentiemodellen en aanbestedingen
Zijn veelal de norm

Common Ground

Common Ground software
Generiek en meervoudig toepasbaar voor gemeenten

1 regieorganisatie
Voor alle 342 gemeenten: geconsulteerde besluitvorming en gecoördineerde financiering

Meer centrale bekostiging
Van (door)ontwikkeling, onderhoud en beheer, exploitatie, regievoering en kaderstelling

Common Ground

Welke effecten heeft de Common Ground transitie?

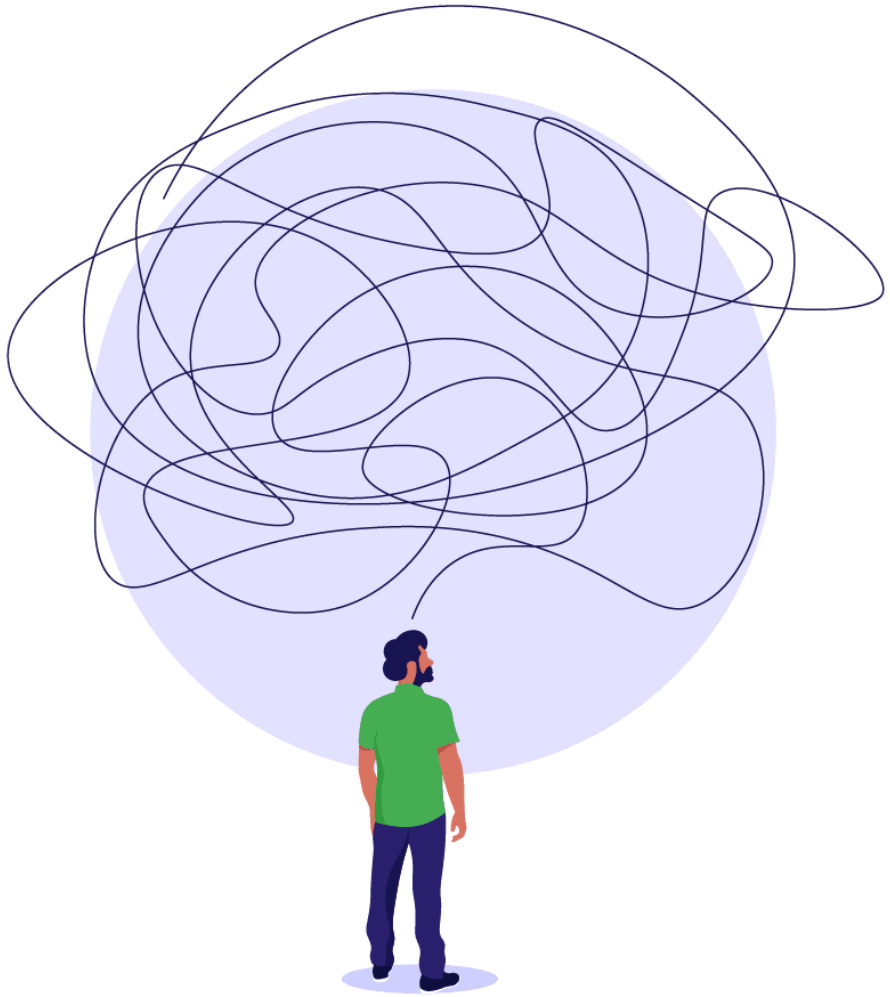
Common Ground: effecten

Effect 1: van decentrale naar centrale bekostiging

- Van licentiemodellen naar community/ verenigingsbijdrage
- Betalen naar gebruik blijft bestaan: verwachting van combinatie van solidariteits- en profijtbeginsel
- Welke kostendragers collectief, welke kostendragers individueel?

Effect 2: Kostenverbreding en nieuwe samenwerkingsmodellen

- Kostenposten breiden uit: regievoering op standaarden en kaders, productontwikkeling, beheer en onderhoud van software en samenwerkingsregisseurs;
- Consensusmodellen: democratische legitimiteit maar hoge coördinatiekosten en vertraging in besluitvorming;
- Voorfinanciering, terugverdientijd en negatieve prijsprikkels: hoe stimuleer je adoptie?

UITKOMSTEN ICT BENCHMARK GEMEENTEN 2026

Common Ground:

hoe wordt het georganiseerd?

Van een decentrale markt

+/- 400 applicaties
Per gemeente

+/- 500 leveranciers
Waar gemeenten inkopen

Licentiemodellen en aanbestedingen
Zijn veelal de norm

Naar een centrale markt

Common Ground software
Generiek en meervoudig toepasbaar voor gemeenten

1 regieorganisatie
Voor alle 342 gemeenten: geconsulteerde besluitvorming en gecoördineerde financiering

Meer centrale bekostiging
Van (door)ontwikkeling, onderhoud en beheer, exploitatie, regievoering en kaderstelling

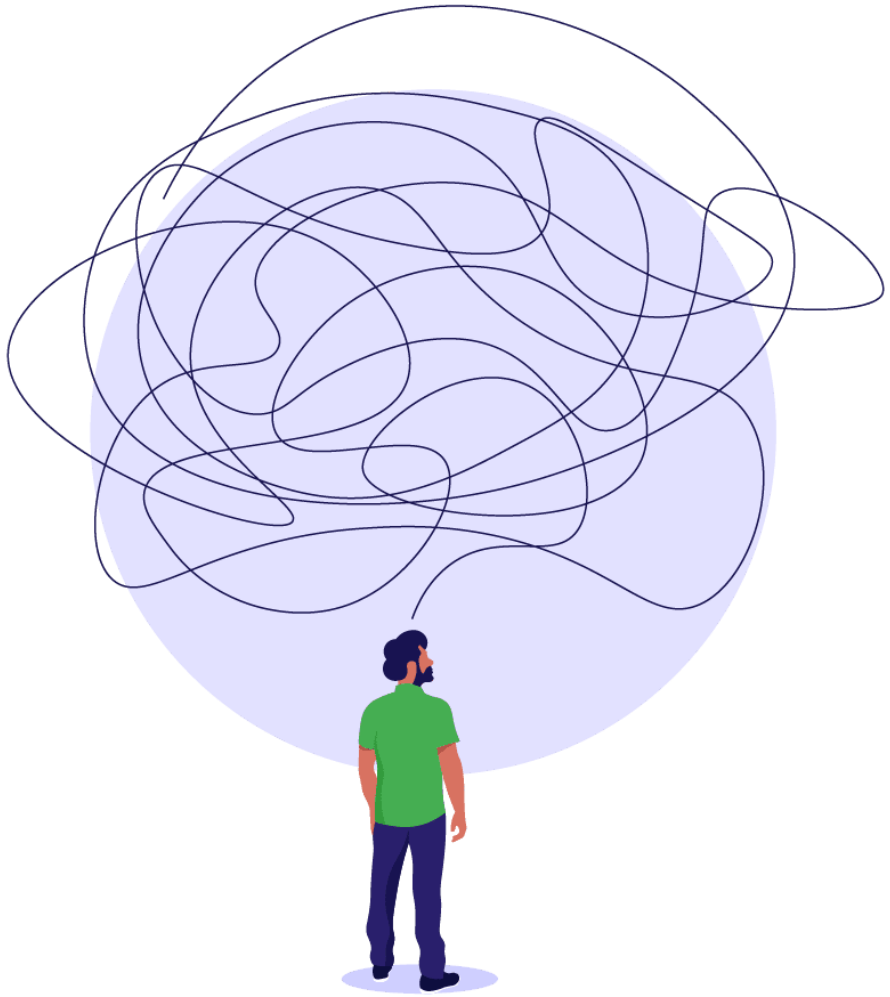
Common Ground: effecten

Effect 3: Schaalvoordeel door hergebruik

- Bij het **enkelvoudig gebruik** van Common Ground-componenten nemen de kosten niet toe maar ook niet af: de gemiddelde jaarlijkse kosten van een zaaksysteem dat draait op Common Ground-componenten is ongeveer **€ 7,50 per inwoner,** voor andere zaaksystemen is dat **€ 8,00 per inwoner.**

Bij hergebruik van de Common Ground-componenten van het Common Ground-zaaksysteem voor de systemen ‘subsidies en bezwaar en beroep’ ontstaan verschillen met software die niet voldoet aan Common Ground-uitgangspunten.

- De jaarlijkse kosten van een zaaksysteem, inclusief ‘subsidie en bezwaar en beroep’-systemen, gebaseerd op Common Ground-componenten bedragen gemiddeld **€ 9,25 per inwoner.** Voor traditionele zaaksystemen inclusief ‘subsidies en bezwaar en beroep’ bedraagt **€ 10,50 per inwoner.**

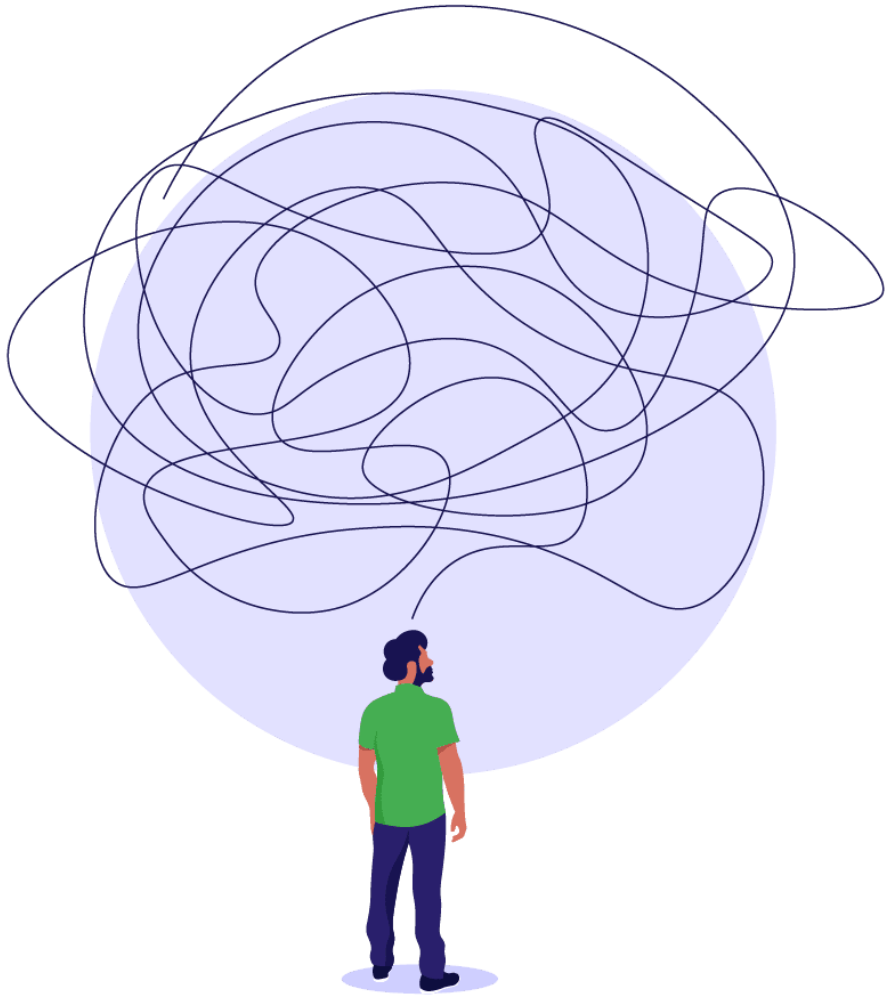

Common Ground: effecten

Effect 4: Minder server & storage en andere inzet personeel

- Regievoerende partij koopt hosting centraal in voor 342 gemeenten: schaal leidt tot inkoopvoordelen;

- Personele inzet zal veranderen!
  - Functioneel beheer generiek inzetbaar, over afdelingen heen
  - Sommige werkzaamheden worden centraal belegd. Daarvoor in de plaats komen specialisten op het gebied van het beheer van (Common Ground) component-ketens
  - Grotere vraag naar regiefuncties voor aansturing centrale organisatie maar ook bestaande leveranciers waarvan systemen en applicaties moeten integreren met Common Ground software.

Samenvattend

Samenvattend

- ICT-kosten blijven stijgen: ICT-kosten stijgen naar €121 per inwoner.
- Gemeenten zijn voor een groot deel verSaaSt; de uitdaging verschuift van techniek naar regie.
- Personele groei zit vooral in informatiemanagement, functioneel beheer en leverancierssturing.
- De ICT-kosten zullen verder blijven stijgen. Inschatting is €137 per inwoner in 2028.

- Voor kleine gemeenten wordt het steeds lastiger om alle opgaven zelfstandig te organiseren.
- Samenwerking en Common Ground kunnen helpen om kennis, capaciteit en investeringen te bundelen.

De toenemende focus op regie biedt kansen voor het sturen op waarde

Van kostenmanagement naar waardemanagement

Planning ICT Benchmark Gemeenten 2027

Maart	Gezamenlijke kick-off
April	Deelnemers vullen TCO-model in
Mei	Validatiegesprekken
Juni	1e Kringbijeenkomst met voorlopige resultaten
Juli	Analyse M&I/Partners
Augustus	Analyse M&I/Partners
September	Rapportage en slotbijeenkomst met resultaten ICT Benchmark Gemeenten

Benieuwd naar de ICT kosten van uw gemeente?

Meld u aan voor de ICT Benchmark Gemeenten 2027:
Aanmelden ICT Benchmark Gemeenten | M&I/Partners

BEDANKT

Ontdek meer op www.mxi.nl

